

A gazdag szegény

GYURÁTZ FERENC ÉS A PÉNZ

„Hiába, egészséggel,
pénzzel soha sem tudok
szövetséget kötni.”
(Gyurátz Ferenc)

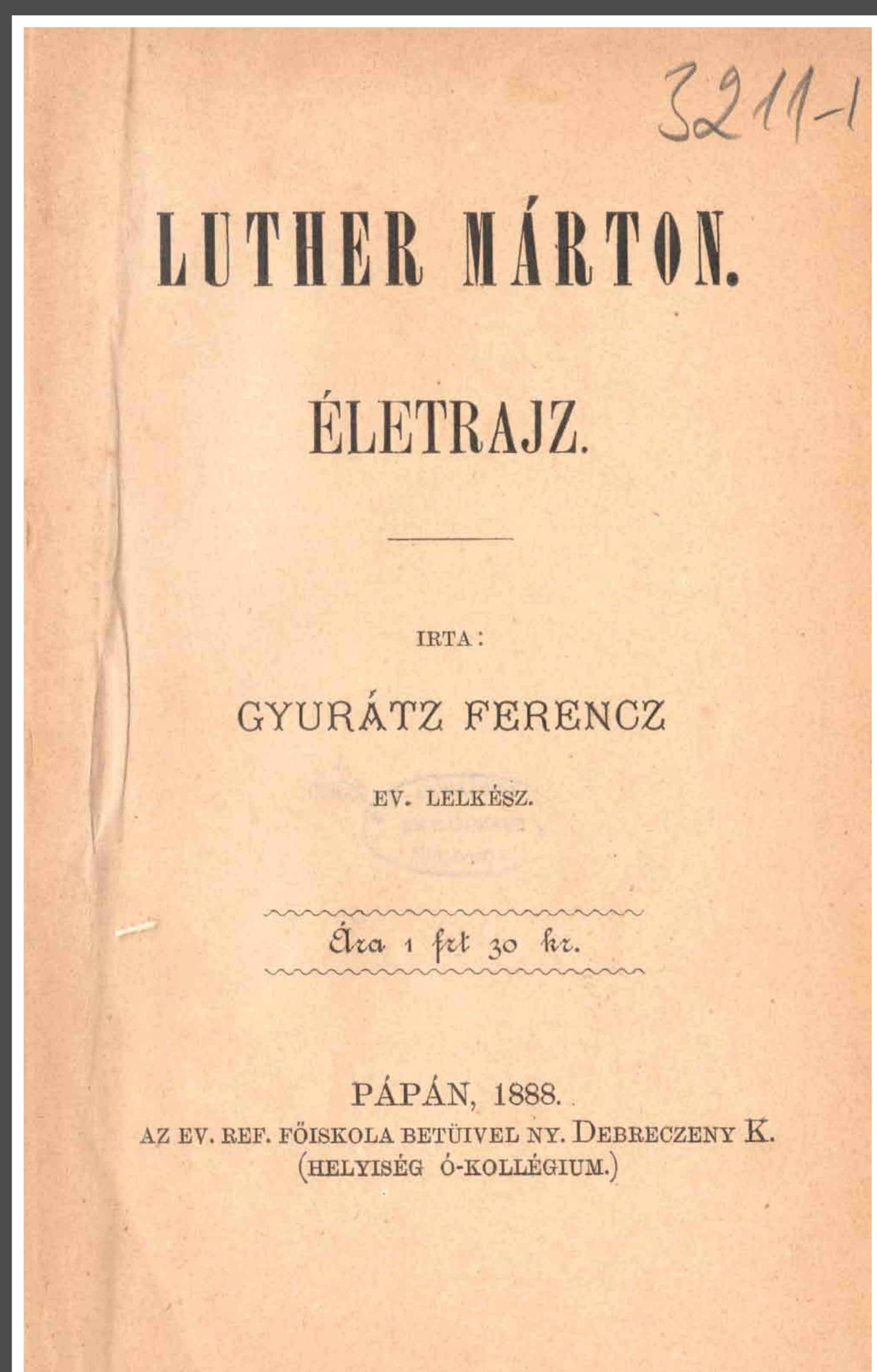
A PÁPAI EVANGÉLIKUS TEMPLOM

PÁPAI LELKÉSZKÉNT

GYURÁTZ FERENCNÉ MATUS KAROLINA

Az evangélikus egyház soha nem volt gazdag.

Lelkészeinek jóléte elsősorban az adott gyülekezettől függött, másodsorban attól, hogyan gazdálkodtak. A 19. század második felének püspökei általában már tisztességes jómódban éltek, esetenként kisebb vagyont is gyűjtöttek. Gyurátz Ferenc azonban élete végéig szegény maradt.

Önmagának már ifjú korában sem tudott sok pénzt gyűjteni Gyurátz Ferenc.

Hallei ösztöndíjas évét csak az édesapja által kölcsönként 100 forint tette lehetővé. Naplója szerint „pénzemet is híven pazaroltam e hideg, sokszor hálátlan, de mégis oly kedves kincsbányára; összevettem vagy 180 kötet könyvet s haza is szállítottam szerencsésen.”

A pápai gyülekezet sem tudott magas fizetést biztosítani számára,

anyagi gondjait végül házassága oldotta meg. Apósa, Matus Károly vagyonos szappankészítő mester, anyósa Kluge Katalin pedig a neves kékfestő Kluge-család leszármazottja volt. „Édes uram, maga a háztartáshoz csak a tűzfát szállítja, meg a vendégeket.” – jellemezte a család anyagi viszonyait Gyurátzné Matus Klára. A 19. század második felében egyébként jól jövedelmező könyvkiadásra is „ráfizetett” Gyurátz, mivel megjelent munkáinak nagy részét ingyen osztotta szét. A Gyurátz házaspárnak nem született gyermeke, ezért az utódok eltartása sem ösztönözte a püspököt vagyona gyarapítására. Gyurátz jövedelmének nagy részét szétosztotta: felnevelte elhunyt rokonai gyermekeit, de más szegényeket, idegeneket is rendszeresen megsegített.

Amilyen „rosszul” gazdálkodott Gyurátz magánemberként,

annyira kiválóan és hatékonyan tudott pénzt szerezni egyházi célokra. Lelkészi működése első évtizedében sikerült átépítenie, felújítania, bővítenie a pápai „insula lutherana” valamennyi épületét. Nem az egyházi adót emelte, hanem példaadásával, meggyőző erejével sikerült önkéntes adományokból fedeznie az építkezések költségeit. Pedig a gyülekezet anyagi ereje lassan hanyatlott, miután Pápát elkerülte a vasút és ezzel a 19. század második felének lendületes gazdasági fejlődése. Püspökként is sikerült jelentős összegeket összegyűjtenie, hagyatékot megszereznie az általa fontosnak tartott célokhoz, mint a gyámintézet vagy a községi leánynevelő. Amit az egyház javára gyűjtött, azt nem volt hajlandó a maga számára elfogadni. Nyugdíjasként nem igényelt segítséget az általa évtizedekig vezetett gyámintézettől, inkább szobakiadással és korrepetálással biztosította megélhetését.